

## Abstract

This study consists of five chapters. The first one presents the introduction of European Surrealism in Thailand, before 1964. Situated so far from France, Thailand had no direct contact with the original movement and therefore perceived Surrealism later, from art history courses and imported books and magazines.

Chapter II is about Thai publications on Surrealism which influenced many artists and writers; techniques and forms of expression have been welcomed. However, we point out how Thai comprehension and reception is often far from the realities of the European movement.

Chapter III analyses paintings by Thai artists from 1964 to 1984, in parallel with what we have considered to be their Western models. It is interesting that of all Dali's paintings, the one that has given the most profound inspiration to Thai artists, *Christ of Saint John of the Cross* (1951), was accomplished after Dali had been "excommunicated" from the Surrealist institution and actually anti-Surrealist in ideology.

Chapter IV describes the few literary works during the same years that are inspired by Surrealist creations and paintings. Most Thai poets/writers are artists or have artistic backgrounds.

The last chapter examines the influence of Surrealism on Thai visual and literary works from 1984 to the present.

It can be concluded that Thai artists are influenced only by the visual forms of European Surrealist works. Salvador Dali is favorite among many prominent Thai artists. The artist's superior techniques and striking images are praised, and in many cases, readily borrowed or adapted. They ignore however Surrealist philosophy or doctrine because relevant data and sources are often not accurately referenced, leading to misinterpretations of the essence of Surrealism that Surrealist creations (with the irrationality and the juxtaposition of incongruous and dissonant elements) relate to miraculous happenings and characters in religious myths and classical Thai literature. Consequently some Thai contemporary artists have been inspired to reinvestigate their cultural heritage, in particular, old Thai mural paintings. They borrow selective Surrealist techniques and styles in order to express personal experiences, to comment on social events or to modernize Thai traditional art. Thai artists generally do not favour the automatic or spontaneous approach to art propre to the Surrealists. The forms of expression - provocative, oniric or erotico - freudian, seem strange for them due to the dissemblance of the cultural context.

In conclusion, we must acknowledge that Surrealism has certainly had an impact on Thai creativity during the four decades studied in this research. Many Thai artists and writers have clearly adopted and adapted these influences while developing their own identities.

## Résumé

La présente étude est divisée en cinq chapitres. Le premier traite de l'introduction du surréalisme européen en Thaïlande avant 1964. Loin de la France, la Thaïlande n'avait pas de contacts directs avec le mouvement et n'a reçu le surréalisme que fort tard, à partir de cours d'histoire de l'art et de certains imprimés importés.

Au chapitre II, il est question des publications thaïes sur le surréalisme, susceptibles d'avoir influencé des peintres et écrivains ; un bon accueil fut réservé aux techniques et aux formes d'expression. L'analyse des textes souligne cependant que la compréhension et la réception sont souvent fort éloignées de la réalité de la doctrine européenne.

Le chapitre III analyse certains tableaux des artistes thaïs entre 1964 et 1984 en parallèle avec ce que l'on peut considérer comme les modèles occidentaux. Il est intéressant de noter que, de tous les tableaux de Dali, celui qui a provoqué le plus profondément l'inspiration des artistes thaïs est de toute évidence le *Christ de saint Jean de la Croix* (1951), exécuté par Dali après son expulsion du groupe surréaliste et alors qu'il s'oppose à l'idéologie des surréalistes.

Le chapitre IV décrit les quelques ouvrages qui, pendant ces mêmes années, semblent avoir été inspirés par les œuvres surréalistes. La plupart des poètes ou écrivains thaïs sont aussi des artistes, ou apparentés d'une certaine façon aux arts plastiques.

Le dernier chapitre, enfin, examine l'influence du surréalisme sur les créations visuelles ou littéraires de 1984 à nos jours.

La conclusion est que les artistes thaïs n'ont été influencés que par l'aspect plastique des formes du surréalisme européen, Dali figurant comme le peintre favori parmi les artistes thaïs ; ses hautes techniques et ses images frappantes sont appréciées et, dans maints cas, adoptées et adaptées. La doctrine surréaliste est cependant le plus souvent délaissée en raison de l'absence de références précises conduisant à une interprétation erronée de l'essence du surréalisme laissant entendre que la création surréaliste (par l'irrationalité ou la juxtaposition d'éléments incongrus ou dissonants) a quelque chose à voir avec caractère merveilleux ou les personnages des mythes religieux de la littérature classique thaïe. Certains artistes contemporains thaïs ont en conséquence été amenés à réévaluer leur héritage culturel, en particulier l'art de la fresque traditionnelle. L'adoption sélective de techniques et de styles sert en fait à exprimer des expériences personnelles, ou à commenter les événements sociaux, ou à moderniser l'art traditionnel. Les artistes thaïs ne semblent toutefois pas avoir favorisé l'approche automatique de l'art propre aux surréalistes, non plus que les formes d'expression provocantes, oniriques ou érotico-freudiennes, qui leur sont fort étrangères en raison de la dissemblance du contexte culturel.

Somme toute, nous devons reconnaître que le surréalisme a certainement exercé une influence sur la créativité thaïe durant les quatre décennies examinées dans cette étude. Nombre d'artistes et d'écrivains ont adopté d'évidence et reconnu ces influences tout en développant leur identité propre.

## บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 5 บท บทแรกกล่าวถึงการที่เซอร์เรียลลิสม์จากยุโรปเข้ามาในประเทศไทย ก่อนปี พ.ศ. 2507 ผ่านการเรียนการสอนศิลปะและหนังสือวารสารต่างประเทศ นับว่าไม่ได้รับมาทางตรงและเข้ามาช้ามาก เนื่องจากอยู่ห่างไกลกัน

บทที่ 2 ว่าด้วยข้อเขียนเกี่ยวกับเซอร์เรียลลิสม์ที่เผยแพร่เป็นภาษาไทยซึ่งประทับใจศิลปินและนักเขียนไทย แต่พวกเขากลับสนใจเฉพาะเทคนิคและรูปแบบการแสดงผลงานของศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ เท่าที่ได้วิเคราะห์ปรากฏว่า ศิลปินและนักเขียนไทยไม่เข้าใจแนวคิดและจุดยืนของเซอร์เรียลลิสม์ในยุโรปอย่างแท้จริง

บทที่ 3 วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมของศิลปินไทยระหว่างปี พ.ศ. 2507 ถึง 2527 โดยศึกษาเชื่อมโยงกับผลงานที่เห็นว่าเป็นต้นแบบจากตะวันตก ข้อที่น่าสนใจคือ ภาพจิตรกรรมของชลวาทอร์ ดาลีที่ให้แรงบันดาลใจแก่ศิลปินไทยมากที่สุด คือ *พระไครสต์ของเซนต์จอห์นออฟเดอะครอส* (ค.ศ. 1951) นั้น เป็นภาพที่ดาลีวาดขึ้นหลังจาก “ถูกขับ” ออกจากกลุ่มแล้ว และแสดงจุดยืนที่ตรงข้ามกับอุดมการณ์ของเซอร์เรียลลิสม์โดยสิ้นเชิง

บทที่ 4 นำเสนอผลงานวรรณกรรมไทยที่เผยแพร่ในช่วงเวลาเดียวกัน นักเขียน/กวีส่วนใหญ่มักเป็นศิลปินด้วย หรือมีจะนั้นก็มีความพื้นฐานทางศิลปะมาก่อน

บทสุดท้าย ศึกษาวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์และวรรณศิลป์ของไทยที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเซอร์เรียลลิสม์ หลังปี พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน

สรุปได้ว่าศิลปินไทยรับแรงบันดาลใจหรืออิทธิพลจากศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ยุโรปในแง่รูปแบบ โดยรับแรงบันดาลใจจากดาลีมากที่สุด เนื่องจากชื่นชมเทคนิคการวาดที่ประณีตและภาพมีพลังดึงดูดสูง โดยนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานของตน แต่ทว่าศิลปินและนักเขียนไทยไม่สนใจแนวคิดขบถของกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ เนื่องจากได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ทำให้เกิดการหลงตีความ โง่ประเด็นความมหัศจรรย์ของปาฏิหาริย์ตามตำนานทางพุทธศาสนาและวรรณคดีคลาสสิกไทยเข้าไปพันกับการปะติดปะต่อเสรีและแนวคิดปฏิเสธเหตุผลของเซอร์เรียลลิสม์ ศิลปินไทยร่วมสมัยบางคนหวนกลับไปสำรวจและให้คุณค่าใหม่แก่มรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตรกรรมฝาผนัง มีการเลือกรับปรับเปลี่ยนเทคนิคและรูปแบบศิลปะเซอร์เรียลลิสม์เพื่อใช้เป็นสื่อแสดงออกซึ่งประสบการณ์ส่วนตัว ทัศนวิจารณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางสังคม หรือเพื่อนำเสนอศิลปะประเพณีให้มีลักษณะสมัยใหม่ยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ศิลปินไทยจะไม่นิยมวิธีการแสดงออกอย่างฉับพลันเป็นอัตโนมิติแบบชาวเซอร์เรียลลิสต์ นอกจากนั้น ยังไม่นิยมรูปแบบการแสดงผลงานที่มีลักษณะก้าวร้าว เน้นนัยทางเพศและความฝันแบบฟรอยด์ เนื่องจากบริบทวัฒนธรรมไทยมีภูมิหลังที่แตกต่างจากตะวันตกอย่างเห็นได้ชัด

กล่าวโดยสรุป เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่า อิทธิพลหรือความบันเทิงใจจากเซอร์เรียลลิสม์ไม่มีผลกระทบต่อ การสร้างสรรค์ของศิลปินและนักเขียนไทยในช่วงเวลา 4 ทศวรรษที่ศึกษา อย่างไรก็ตาม ก็เห็นได้ว่า ศิลปินและนักเขียนไทยร่วมสมัยได้พยายามใช้วิจารณญาณในการเลือกรับ ปรับ เปลี่ยน และประยุกต์แรงบันดาลใจดังกล่าว ให้เข้ากับเอกลักษณ์ไทยอย่างแนบเนียน